

i kdyby se tak stalo, nelze přijít k jinému výsledku. Nesporno jest, že rukojemskou smlouvu se žalovaným neuzavíral žalobce, nýbrž jeho zástupce Karel V., jenž, jak nesporno, jednal se žalovaným z vůle žalobcovy, an žalobce, jak nižší soudy zjistily, čekal na výsledek vyjednávání V-ova se žalovaným před jeho domem přes hodinu. Byl tedy Karel V. pomocníkem žalobcovým při vyjednávání. Nelze tudíž považovati Karla V-a při vyjednávání za osobu třetí po rozumu § 875 obč. zák., neboť jí jest jen osoba nesúčastněná (rozh. 6248 sb. n. s.), která nejedná za smluvníka z jeho vůle. Orgán použitý jedním smluvníkem při uzavírání smlouvy (zejména ku přijetí prohlášení vůle podstoupiti závazek) nelze považovati za »osobu třetí« již proto, že uvedení v omyl se nestalo jménem smluvníkovým a podle zmocnění příkazcova. Stačí, že byl pachatel činným jako orgán, pomocník smluvníkův, předpokládajíc, že druhá smluvní strana, jež byla v omyl uvedena, nemohla projevy a sliby jednajícího orgánu podle obvyklého obchodního styku považovati za projevy svémocné, k nimž nebyl oprávněn. Při tom jest lhostejno, zda zprostředkující jednatel byl zmocněn k uzavření smlouvy, čili nic, neboť smlouva směřující k oklamání druhého jest neplatnou. Jest proto pokládati žalobce za původce omylu, ačkoliv nesprávné údaje neučinil sám, nýbrž jeho zástupce Karel V. Jest tedy omyl způsobený v žalovaném Karlem V-em, posuzovati tak, jakoby byl v něm vzbuzen býval žalobcem samým (§ 871 obč. zák.). Poněvadž se omyl týkal okolnosti, na niž se, jak první soud zjistil, hlavní váha kladla, totiž doby, na niž měl závazek rukojemský býti omezen, a byl tudíž omylem podstatným, nevznikl, — když je nižšími soudy zjištěno, že žalovaný neměl v úmyslu podstoupiti ručení časově neobmezené, nýbrž se zavázal ručiti jen na dobu 2 až 3 týdnů, — žalovanému podpisem rukojemského prohlášení závazek časově obsáhlejší nežli třínedělní, i když písemný obsah prohlášení nasvědčuje rukojemství až do úplného zaplacení dluhu.

Čís. 13271.

Cihly vyrobené v propachtované cihelně jsou plody propachtované nemovitosti, k nimž propachtovatelům přísluší zákonné právo zástavní.

Tím, že pachtýř cihly prodal, zákonné zástavní právo propachtovatele o sobě nezaniklo. »Odstraněním« ve smyslu § 1101 obč. zák. lze rozuměti jen s k u t e č n é (nikoliv právní) přerušení spojitosti věcí, k nimž pronajímateli (propachtovateli) přísluší zákonné právo zástavní, s věcí pronajatou (propachtovanou). Nedošlo-li k »odstranění«, jest pro trvání zákonného zástavního práva nerozhodné, zda kupitel o něm věděl, čili nic.

(Rozh. ze dne 9. února 1934, Rv I 1421/32.)

K vydobytí dlužného pachtovného za propachtovanou cihelnu vedli propachtovatelé proti pachtýři Jaroslavu V-ovi exekuci zabavením 30.000 cihel uložených v cihelně. Žalobou proti vymáhajícím věřitelům domáhal se žalobce František B. nepřípustnosti exekuce, tvrdě, že zabavené cihly jsou jeho vlastnictvím. P r o c e s n í s o u d p r v é s t o l i c e uznal

podle žaloby. O d v o l a c í s o u d žalobu zamítl. D ů v o d y: Spisy jest zjištěno, že exekuce byla povolena k vydobytí nájemného z cihelny, pronajaté Jaroslavu V-ovi za ročních 1500 Kč, a to nájemného za léta 1929 a 1930 a za prvé 4 měsíce v roce 1931 úhrnem 3500 Kč, a že k jeho zjištění podle § 1101 obč. zák. bylo před tím provedeno dne 22. dubna 1930 zájemné popsání svršků, a to právě oněch 30.000 kusů vypálených cihel. Pronajímatelům však propůjčeno jest v § 1101 obč. zák. zákonné zástavní právo, jež vzniká již vnesením svršků. V souzeném případě vzniklo tedy zákonné zástavní právo již vyrobením cihel a pro jeho vznik a uplatnění jest zcela nerozhodné, kdy bylo vykonáno zájemné popsání a exekuční zabavení. Zájemné popsání má jen ten význam, že se jím zjišťuje, které věci jsou tímto právem zatíženy, a že se jím toto právo chrání proti odstranění vnesených svršků a, poněvadž zájemným popsáním zákonné právo zástavní jest přesně zjištěno, lze na základě exekučního titulu ihned přímo žádati o povolení prodeje vnesených svršků podle § 264 ex. ř., aniž třeba předchozího exekučního zabavení. Bylo-li přes to uplatňováno řízením exekučním, nepozbývá tím hmotně-právní povahy podle § 1101 obč. zák. a pronajímateli přísluší právo žádati uspokojení činžovní pohledávky podle doby vzniku zákonného zástavního práva (srov. rozh. čís. 5199 sb. n. s.). Vnesené svršky ručí nejen za činži v době vnesení splatnou, nýbrž i za příští činži pro dobu, vzhledem ku které nájemní poměr jest již platně založen (rozh. čís. 7819 sb. n. s.), tedy v souzeném případě i za dobu po tvrzeném prodeji cihel až do skončení nájemního poměru. Prvý soud vyhověl žalobě podle § 37 ex. ř. právě z důvodu, že prodej a předání cihel žalobci považuje za prokázaný a exekuci zabavením těchto cihel vzhledem k vlastnickému právu žalobcovu za nepřípustnou. Avšak názor ten jest nesprávný, neboť exekuční zabavení na hmotněprávních účincích zákonného práva zástavního podle § 1101 obč. zák. nemohlo nic změnit, ježto, jak bylo vyloženo, vzniká již vnesením svršků a, by bylo uplatňováno v řízení exekučním, není nutné, poněvadž o prodej může býti žádáno již na základě zájemního popsání, ovšem po průkazu řádného exekučního titulu (§§ 1, 7 ex. ř.) a, stalo-li se přes to exekuční zabavení, nic se tím na hmotněprávních účincích tohoto zákonného zástavního práva nezměnilo. Jen odstranění vnesených svršků z najatých místností před jejich zájemným popsáním má za následek zánik zákonného práva zástavního. O odstranění lze však mluvit, jsou-li vnesené svršky z najatých místností vzaty a na jiné místo přeneseny. Pro tento výklad svědčí nejen doslov (odstranění), nýbrž i smysl a účel ustanovení § 1101 obč. zák. Tedy jen hmotné odstranění svršků před jejich zájemným popsáním má v zápětí zánik zákonného práva zástavního, nikoliv právní dispozice s těmito svršky, jejich prodej. Výklad, že odstraněním rozumí se právní dispozice se vnesenými svršky, není možný, poněvadž by se tím ustanovení § 1101 obč. zák. stalo pro pronajímatele bezcenným, kdyby jeho právo prodejem svršků mohlo býti zrušeno. Soud odvolací jest tedy názoru, že prodej cihel, i kdyby se byl stal, a žalobce práva vlastnického k nim byl nabyt, nemohl na hmotněprávních účincích již trvajících práva zástavního nic změnit, jako nemohlo na nich nic změnit později exe-

kuční zabavení, a že tedy žalobce, i kdyby se byl stal vlastníkem cihel, musí trpěti jejich prodej, a exekuce není přípustná. Jest se ještě zmíniti o tvrzení strany žalující, že V. žalobci nikdy nesdělil, že dluhuje nájemné. Avšak ze smlouvy ze dne 15. prosince 1930 jest vidno, že žalobci bylo známo, že V. má ještě jiné dluhy, poněvadž do smlouvy jest pojat závazek Jaroslava V-a, že nebude používat cihel k úhradě jiných svých dluhů, pokud Františku B-ovi nevyrovná. Již z toho mohl žalobce čerpati podezření, že V. může dluhovatí nájemné, o čemž ostatně se mohl u pronajímatele přesvědčiti, a nelze ho považovati za bezelstného vzhledem k zákonnému zástavnímu právu nabytému pro dlužné nájemné (§ 367, 368, 466 obč. zák.).

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y :

Po právní stránce odvolací soud správně věc posoudil. Exekuci, jejíž nepřípustnost žalobce uplatňuje žalobou, vymáhají žalovaní proti Jaroslavu V-ovi zaplacení vykonatelné pohledávky na dlužném pachtovním za pacht cihelny. Žalobce podle § 37 ex. ř. vylučuje z této exekuce zabavených 30.000 kusů cihel v cihelně uložených. Správně usoudil odvolací soud, že jde tu o plody propachtované nemovitosti podle § 1101 obč. zák., k nimž žalovaným jako propachtovatelům přísluší zákonné právo zástavní. Toto zákonné zástavní právo vzniklo vyrobením cihel a zaniklo by podle jasného doslovu § 1101 obč. zák. teprve o d s t r a n ě n í m cihel z propachtované nemovitosti, což se nestalo. Tím, že pachtýř prodal cihly žalobci, zákonné zástavní právo propachtovatelů nezaniklo, neboť »odstraněním« ve smyslu § 1101 obč. zák. lze rozuměti jen s k u t e č n é (nikoli právní) přerušení spojitosti věcí, k nimž pronajímateli (propachtovatelé) přísluší zákonné právo zástavní s věcí pronajatou (propachtovanou). Proto jest nerozhodné, zda žalobce jako kupitel o tomto zákonném zástavním právu věděl. Exekuci, o niž jde, jest uplatňováno právě toto zástavní právo; a proto nemá žalobce ku předmětu exekucí dotknutému práva, které by nedopouštělo výkonu exekuce (§ 37 ex. ř.). Zákonné zástavní právo vymáhajících věřitelů trvá, i když žalobce, jak tvrdí, nabyt vlastnického práva k zabaveným cihlám, neboť cihly ty patřily pachtýři, který je vyrobil, byly ztíženy zákonným zástavním právem a pachtýř nemohl na kupitele přenéstí více práva, než sám měl, a proto zákonné zástavní právo nezaniklo tímto majetkovým převodem, any cihly jím zatížené nebyly o d s t r a n ě n y z propachtované nemovitosti. Rozhodnutí čís. 6689 sb. n. s., jehož žalobce se dovolává, se nehodí na souzený případ, poněvadž tam nešlo o zákonné zástavní právo propachtovatele, jako zde.

Čís. 13272.

Zaplatila-li pojišťovna pojistníku pojistnou hodnotu za věc poškozenou zaviněním třetího, plnila materiálně i formálně vlastní dluh, nikoliv dluh cizí, a nejde o případy §§ 1358 a 1422 obč. zák.

(Rozh. ze dne 9. února 1934, Rv I 1618/32.)